

Bruselj, 30. julij 2021
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2021/0239(COD)

10286/21
ADD 3

EF 224
ECOFIN 661
DROIPEN 119
ENFOPOL 256
CT 92
FISC 107
COTER 82
CODEC 1001

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM- MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	SWD(2021) 191 final
Zadeva:	DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA Spremni dokument k svežnju v zvezi s preprečevanjem denarja: Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma Predlog DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o mehanizmih, ki jih morajo vzpostaviti države članice, za preprečitev uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma in razveljavitvi Direktive (EU) 2015/849 Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o ustanovitvi organa za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter spremembi uredb (EU) št. 1093/2010, (EU) 1094/2010 in (EU) 1095/2010 Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev in nekaterih kriptometij

Delegacije prejmejo priloženi dokument SWD(2021) 191 final.

Priloga: SWD(2021) 191 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 20.7.2021
SWD(2021) 191 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE
POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

Spremni dokument

k svežnju v zvezi s preprečevanjem denarja:

Predlog UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma

Predlog DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o mehanizmih, ki jih morajo vzpostaviti države članice, za preprečitev uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma in razveljavitvi Direktive (EU) 2015/849

Predlog UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o ustanovitvi organa za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter spremembi uredb (EU) št. 1093/2010, (EU) 1094/2010 in (EU) 1095/2010

Predlog UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev in nekaterih kriptometij

{COM(2021) 420 final} - {SEC(2021) 391 final} - {SWD(2021) 190 final}

Povzetek
Ocena učinka svežnja zakonodajnih predlogov Komisije v zvezi s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma (AML/CFT), ki vključuje: osnutek uredbe o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma; osnutek spremembe Direktive 2015/849 o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma; osnutek uredbe o ustanovitvi organa EU za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma.
A. Potreba po ukrepanju
Zakaj? V čem je težava?
Kljub nedavnim revizijam direktive o preprečevanju pranja denarja so ugotovljene tri težave: pomanjkanje jasnih in usklajenih pravil, nedosleden nadzor na celotnem notranjem trgu ter nezadostna usklajevanje in izmenjava informacij med finančnoobveščevalnimi enotami (FIU). Navaja se naknadno poročilo iz leta 2019 o nedavnih primerih pranja denarja v EU (COM(2019) 373 final). Kar zadeva pravila, je treba opozoriti na pomanjkanje omejitev pri gotovinskih poslih ter učinke, ki jih ima to na blaženje velikega tveganja pranja denarja, ki ga predstavljajo velika gotovinska plačila; obseg subjektov, ki jih zajema zakonodaja o preprečevanju pranja denarja, in skrbno preverjanje strank pa sta med drugim poudarjeni področji, na katerih bi bila koristna večja harmonizacija. Učinkovitost trenutnega pristopa do tretjih držav je omejena. V zvezi z nadzorom se učinkovitost izvrševanja v državah članicah razlikuje zaradi različnih sredstev in praks. FIU trenutno nimajo skupnih metod in usklajenih predlog, kar ovira skupno analiziranje in povzroča neoptimalno odkrivanje transakcij in dejavnosti, ki so morebiti povezane s pranjem denarja/financiranjem terorizma. Trenutni pristop k čezmejni identifikaciji imetnikov bančnih računov ni učinkovit.
Kaj naj bi ta pobuda dosegla?
Cilj je okrepiti preventivni okvir za AML/CFT v EU z odpravo sedanjih vrzeli, ki storilcem kaznivih dejanj omogočajo zlorabo finančnega sistema EU za pranje nezakonito pridobljene premoženjske koristi ali dovoljujejo financiranje terorističnih dejavnosti. Zaradi ukrepov na zakonodajni in tudi strukturni ravni se pričakuje: - da bo jasnejši sklop pravil, vključno z določbami, ki se uporabljajo neposredno, zagotovil doslednejšo uporabo okvira, kar bo zagotovilo skladnejši pristop k tistim subjektom, ki morajo uporabljati pravila o AML/CFT po vsej EU, pa tudi k ukrepom, ki jih morajo uvesti poleg zgornje meje za gotovinska plačila v EU; - z ustanovitvijo organa EU za preprečevanje pranja denarja se bo izboljšalo sodelovanje med FIU na področju nadzora in podpore.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?
V svežnju o preprečevanju pranja denarja iz leta 2019, ki ga je sprejela Komisija, je bilo izpostavljeno, kako so lahko storilci kaznivih dejanj izkoristili razlike med ureditvami AML/CFT držav članic. Številne dejavnosti pranja denarja in financiranja terorizma so čezmejne narave, zato je za preprečevanje teh kaznivih dejanj bistveno dobro sodelovanje med nacionalnimi nadzorniki in FIU. Veliko subjektov, za katere veljajo obveznosti preprečevanja pranja denarja, opravlja čezmejne dejavnosti, različni pristopi nacionalnih nadzornikov in FIU pa jih ovirajo pri doseganju optimalnih praks za AML/CFT na ravni skupine. Potrebno je večje usklajevanje na ravni EU, vključno z elementom neposrednega nadzora nad najbolj tveganimi subjekti na ravni EU, za obravnavanje teh čezmejnih vprašanj in povečanje zmogljivosti finančnega sistema EU za preprečevanje in odkrivanje pranja denarja/financiranja terorizma.
B. Rešitve
Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?
V zvezi s pravili o AML/CFT sta poleg osnovnega scenarija (minimalne spremembe v sedanji direktivi o preprečevanju pranja denarja) možnosti bolj usklajena pravila, ki se uporabljajo neposredno in se nanašajo le na subjekte, zajete z zakonodajo, ali taka pravila, ki zajemajo tudi nadzornike in FIU. Na področju nadzora osnovni scenarij vključuje omejeno usklajevanje AML/CFT, ki ga tako kot zdaj izvaja Evropski bančni organ. Vmesna možnost je oblikovanje pooblastil za posreden nadzor na ravni EU (organ EU za izvajanje nadzora nad nacionalnimi nadzorniki), druga možnost pa je vzpostavitev neposrednega nadzora tudi na ravni EU nad številnimi najbolj tveganimi subjekti; zadnja možnost je neposreden nadzor EU nad vsemi pooblaščenimi subjekti. Za FIU obstaja poleg osnovnega scenarija neformalnega usklajevanja med nacionalnimi FIU tudi možnost vzpostavitve usklajevalnega in podpornega mehanizma za FIU na ravni EU. Nadaljnja možnost je vzpostavitev enotne FIU EU, ki bi nadomestila nacionalne FIU. Izbrane možnosti so: sklop bolj usklajenih pravil o AML/CFT, vključno z bolj usklajenim naborom subjektov, za katere veljajo zahteve glede AML/CFT, bolj usklajenimi zahtevami, ki jih morajo uporabljati, in zgornjo mejo v višini 10 000 EUR za gotovinska plačila v EU; nadzornik EU za AML/CFT s pooblastili za posreden nadzor v

zvezi z vsemi subjekti, za katere veljajo zahteve glede AML/CFT, in neposredno nadzorno pristojnostjo za izbor najbolj tveganih subjektov v finančnem sektorju; usklajevalni in podporni mehanizem na ravni EU za FIU, vključen v isto agencijo EU kot nadzornik; povezovanje nacionalnih registrov bančnih računov in sistemov za pridobivanje podatkov.

Kdo podpira katero možnost?

V okviru javnega posvetovanja sta bila prejeta 202 odgovora, od katerih jih je 99 % vsebovalo mnenje, da so potrebni nadaljnji ukrepi za boj proti pranju denarja/financiranju terorizma. Ukrepanje na ravni EU se je štelo za najučinkovitejšo možnost. Vse kategorije deležnikov podpirajo bolj usklajena pravila, vključno z bolj usklajenim naborom pooblaščenih subjektov (76 %), bolj usklajenimi zahtevami, ki jih morajo uporabljati (67 %), in omejitvami za gotovinska plačila (55 %). Kar zadeva nadzornika EU, 55 % anketirancev daje prednost zajemanju vseh subjektov bodisi takoj bodisi postopno (pri čemer so deležniki zunaj finančnega sektorja bolj zadržani). Večina deležnikov podpira obsežne pristojnosti mehanizma FIU – od razvoja predlog (57 %), ocenjevanja trendov in tveganj (62 %) do podpore skupnim analizam (57 %).

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Glavni koristi prednostnih možnosti sta povečani uspešnost in učinkovitost okvira EU za AML/CFT z njegovo doslednejšo uporabo in izvrševanjem s strukturami na ravni EU, ki to krepijo, usklajujejo in podpirajo. S tem se bodo zmanjšale možnosti storilcev kaznivih dejanj za izkoriščanje regulativnih razlik v državah članicah ter zagotovila boljša zaščita našega finančnega sistema in gospodarstva. Z učinkovitejšim pristopom k tretjim državam bi se moralo zmanjšati breme za gospodarske subjekte, saj postajajo pravila, ki jih je treba uporabljati, boljša, okrepljeni pregledi pa so namenjeni le za tvegane situacije. Povezovanje registrov bančnih računov po vsej EU bi pospešilo dostop do informacij o bančnih računih in olajšalo čezmejno sodelovanje med FIU in drugimi pristojnimi organi. Omejitev gotovinskih poslov na plačila, nižja od 10 000 EUR, bo znatno odvrčala od pranja denarja, hkrati pa ne bo vplivala na finančno vključenost.

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Glavni stroški so stroški ustanovitve in tekoči stroški novega organa EU za AML/CFT (regulativna agencija). Ob predpostavki, da znaša število osebja ob polnem delovanju 250 EPDČ, bi letni stroški znašali približno 40 milijonov EUR. Predvideno je, da se bo več kot polovica teh stroškov lahko pokrila z dajatvami za subjekte finančnega sektorja, ki jih zajema okvir.

Stroške bodo nosili tudi subjekti zasebnega sektorja, na novo vključeni v okvir za preprečevanje pranja denarja. To so v glavnem določene vrste ponudnikov storitev v zvezi z virtualnimi sredstvi in platforme za množično financiranje. Ti stroški bodo v glavnem vključevali zaposlovanje in usposabljanje osebja za AML/CFT ter pridobivanje ustreznih aplikacij IT. Določeni subjekti, vključeni v okvir za AML/CFT, bodo nosili stroške prispevkov za organ za preprečevanje pranja denarja. Točni stroški za posamezni subjekt bodo odvisni od števila subjektov, ki morajo prispevati (to bo določeno v poznejšem delegiranem aktu).

S povezovanjem centraliziranih registrov bančnih računov in sistemov za pridobivanje podatkov bodo nastali stroški v smislu vzpostavitve sistema in tudi njegovega vzdrževanja. Na podlagi stroškov, nastalih v zvezi z drugimi sistemi EU, naj bi po okvirnih ocenah stroški prihodnje platforme za povezovanje znašali približno 2 000 000 EUR.

Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja?

Finančne institucije, ki opravljajo čezmejne dejavnosti, bodo imele koristi od jasnejših in doslednejših pravil po vsej EU, zaradi česar se bodo znižali stroški zagotavljanja skladnosti s predpisi. Poleg tega bodo pričali bolj harmoniziranim praksam in boljši komunikaciji med nacionalnimi nadzorniki in FIU, pri čemer bodo morale nekatere sodelovati le z enotnim nadzornikom EU. Drugi pooblaščen subjekti bi morali občutiti izboljšano kakovost nadzora in prejemati boljše povratne informacije od FIU. MSP, vključena v okvir za preprečevanje pranja denarja, so v bistvu nefinančna podjetja, vključno z notarji, nepremičninskimi posredniki, računovodji in drugimi. Trenutno je njihova vloga pri odkrivanju pranja denarja/financiranja terorizma omejena. Poleg stopnje nadzora se bo izboljšala njihova ozaveščenost o pranju denarja/financiranju terorizma, da bi se zagotovilo, da uporabljajo ukrepe za AML/CFT. Ta pobuda bi torej morala povzročiti povečanje števila sumljivih transakcij, o katerih poročajo.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Taki negativni učinki niso predvideni. Morda bo nekaj prihrankov za nekatere nacionalne nadzornike, ki zdaj nadzorujejo subjekte, nadzor nad katerimi bo prenesen na nadzornika EU.

Ali bo imela pobuda druge znatne učinke?

Glavni pričakovani znatni učinek je zmanjšanje obsega pranja denarja in financiranja terorizma v EU. Po oceni

Europol znaša skupni znesek neodkritih primerov pranja denarja/financiranja terorizma precej več kot 100 milijard EUR na leto. Boljši preventivni okvir lahko pomaga to številko zmanjšati tako, da se zmanjšajo možnosti, ki so na voljo storilcem kaznivih dejanj. S tem se lahko ustvarijo velike koristi za širšo družbo. Poleg tega bo boljše odkrivanje pozitivno vplivalo na primere, ki se preiskujejo in preganjajo, in povečalo možnosti za povrnitev premoženja v korist vseh.

D. Nadaljnje ukrepanje

Kdaj se bo politika pregledala?

Klavzula ponovnega pregleda v prihodnji uredbi o preprečevanju pranja denarja bo zahtevala oceno v petih letih od začetka uporabe. Hkrati bo pregledan tudi organ za preprečevanje pranja denarja, če bo do takrat deloval vsaj dve leti.